

Tuomasmessu

1/2017 tuomasmessu.fi

Olli Valtonen

Uusi
uskonpuhdistus

Meri-Anna Hintsala:

”Tuomasmessu
ottaa lähelle
ja antaa tilaa”

Tuomasmessulehti 1/2017

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Olli Valtonen
Uusi uskonpuhdistus
- 4-6 Meri-Anna Hintsala:
"Tuomasmessu ottaa lähelle
ja antaa tilaa"
- 8 Kiitos, Esko!
- 12 Tulevia Tuomasmessuja

Tuomasmessu

Julkaisija Tuomasyhteisö ry
Tuomasyhteisö on Tuomasmessun
taustaorganisaatio

Päätoimittaja Pirjo Kantala
pirjo.kantala@tuomasmessu.fi
p. 040 511 1989
Taitto Pirkko Valtonen
Kannen kuva Markku Pihlaja
Paino Helsingin Painotuote Oy

Tuomasyhteisen toimisto Tehtaanka-
tu 23 B, 00150 Helsinki (käynti Mikael
Agricolan kirkon sisäpihalta)
Jäsenmaksuasiat ja
osoitteenmuutokset
toimisto@tuomasmessu.fi
p. 050 3311634

Lehti on painettu kierrätyspaperille.

tuomasmessu.fi

@PirjoKantala Tuomasmessu

ILMOITTAUDU SIVUILLAMME tai
toimisto@tuomasmessu.fi kautta
TUOMASMESSUN SÄHKÖPOSTILISTALLE!
Tuomasmessu on myös Facebookissa!

Tuomasmessu

Kuva Jani Lauranen

Ohuet paikat

Olen tottunut ajattelemaan, että "ohut paikka" on Heponiemessä retriitissä tai Italian Assisissa. Siellä, missä on paljon rukoultu, etsitty yhteyttä Jumalaan. Mutta tosiaan, niin on tehty myös Tuomasmessussa kohta kolmekymmentä vuotta. Se on rukouksen ja Pyhän kohtaamisen paikka, "ohut paikka".

"Ohut paikka" on kielikuva paikasta, jossa voi tuntea erityisellä tavalla Pyhän läsnäolon. "Ohuen paikan" metafora on peräisin kelttiläisestä kristillisyydestä. Jumala nähdään Enempänä, kaiken syliinsä sulkevana Henkenä. Jumala ei ole jossain muualla vaan tässä läsnäoleva. Apostolin tekojen Paavalin sanojen mukaan "Hänessä me elämme, liikumme ja olemme".

Huomaatko kuinka sanat toimivat? Me olemme Jumalassa. Meidän olemisemme on hänessä. Jumala on meitä ympäröivän todellisuuden ei-aineellinen kerros, aivan tässä lähellä ja samalla enemmän kuin vain tässä. On siis vähintään kaksi todellisuuden kerrosta tai ulottuvuutta; tämä arkipäiväisen kokemuksen näkyvä maailma ja Jumala, pyhä, Henki. Nämä kaksi todellisuutta kohtaavat. Näin kirjoittaa **Marcus J. Borg** puhuessaan kirjassaan *Kristinuskon sydän* hengellisen elämän harjoittamisesta ja jumalanpalveluksen merkityksestä.

Tuomasmessun on tarkoitus avata sydän pyhän kohtaamisen kokemukselle. Luoda otollinen tila, jossa voi kohdata Jumalan. Erilaiset herätysliikkeet ja kirkkokunnat tekevät sen eri tavoin. Joitakin koskettaa ylistyslaulu, toisia hiljaisuus, joillekin on rakas liturgia. Liturgisten ja sakramentaalisten palvelusten pyhät sanat ja rituaalit luovat tunnun toisesta maailmasta.

Meidän, jotka messua toimitamme ja yhdessä sitä rakennamme, tulisi ymmärtää, että olemme pyhässä toimituksessa. Että meidän läsnäolomme ja rukouksemme, sanamme ja toimintamme, avaavat pyhän kohtaamisen kokemusta messuvieraalle.

Tuomasmessuista saaduissa palautteissa kerrotaan, kuinka merkittävä on messun tunnelma. Se on juuri sitä, mikä johdattaa meidät "ohuen paikan" kokemukseen.

Musiikilla on myös merkittävä rooli Tuomasmessussa. Musiikki avaa meidän sydämemme Jumalalle. Yhdessä laulaminen on väylä kertoa kaipuusta. Kun laulamme, sydämemme avautuvat. Kanttorimme **Inna Vintturi** ja muut taitavat musiikinjohtajat vaikuttavat merkittävästi messun tunnelmaan valitsemalla oikeanlaisia lauluja ja virsiä ja tekemällä hyviä ja laulettavia sovituksia. Kiitos siitä heille.

Kristillinen identiteettimme kaipaa vahvistusta. Sitä varten on esimerkiksi Tuomasmessu ja erilaiset jumalanpalvelukset. Kun osallistun messuun, tunnen voimaantuvani. Suhde Jumalaan on jossain mielessä samanlainen kuin suhde ystävään. Suhde syvenee, jos hoidan ja arvostan suhdetta. Suhteessa Jumalaan oleminen muovaa minua.

Kristityn identiteetin muotoutuminen koskettaa syvimpiä haavojani, tunnetta siitä etten riitä. Vanhan haavoittuneen identiteettini tilalle tulee vähitellen uusi identiteetti, joka saa voimansa Jumalasta ja Kristuksesta.

(Ajatuksia kirjasta Marcus J. Borg: *Kristinuskon sydän*.)

Uusi uskonpuhdistus

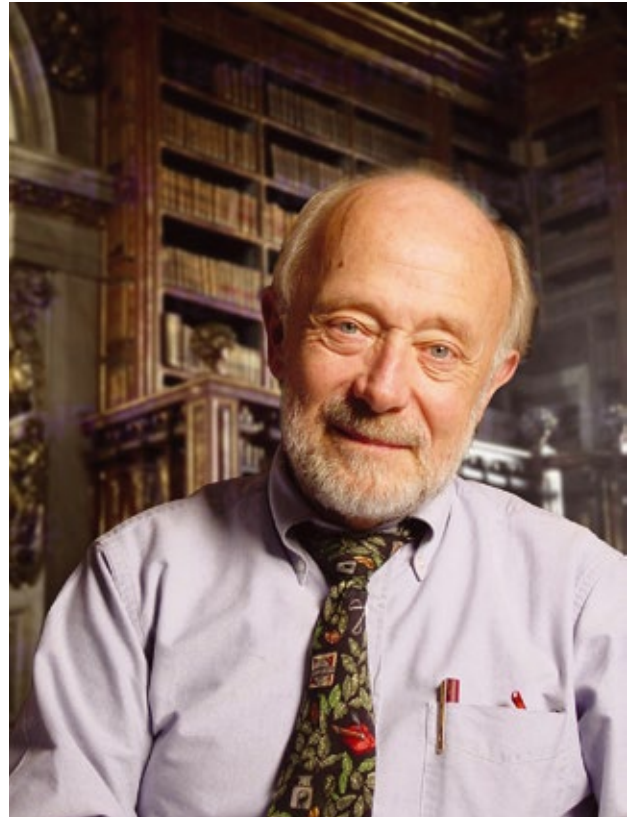
Kristinuskoko on uusinut nahkojaan tasaisin väliajoin kahden vuosituhannen aikana.

Kaikki alkoi Jeesuksesta ja jeesusliikkeestä. Sitten 300–400 luvuilla syntyi kristinuskoko kirkolliskokouksineen ja dogmeineen.

1000-luvulla kirkko jakaantui Lännen ja Idän kristinuskoksi.

500 vuotta sitten Martti Lutherin käynnistämä uskonpuhdistus muovasi kristinuskoko peruuttamattomasti.

Parhaillaan on käynnissä kaikkia vanhoja kirkkoja vääjäämättä muuttava uusi reformaation aalto, johon kannattaa tutustua tarkemmin.

Tulimme Leilan kanssa sukulaistytön konfirmaation vastaanotolta. Konfirmoitu nuori nainen oli kaunis. Leiri oli ollut ihana. Isoiset mahtavia. Elämä on edessä.

Kaikki hyvin?

Paitsi että tilastojen mukaan nyt konfirmoiduista joka neljäs eroaa kirkosta neljän vuoden sisällä. Ja heidän isosistaan joka kymmenes.

Miksi?

Mistä on kysymys, kun Helsingissä on seurakuntia, joihin kuuluu enää 50 prosenttia asukkaista? Mistä on kysymys, kun lapsia kastetaan koko maassa vain 49 prosenttia?

Hengellisyys elää samaan aikaan nousukauttaan.

Ihmiset etsivät syvyyttä ja arvoja. Mutta etsintä ei kanavoidu enää institutionaalisen uskonnon kautta. Ihmiset eivät yksinkertaisesti usko sitä, mitä kirkko opettaa.

Ovatko kirkon uskonlausekkeet teiden ja tiedon puristuksessa osoittautumassa tavallisille ihmisille uskomisen esteeksi? Onko ristiriita uskon ja tiedon välillä kasvanut ylipääsemättömäksi?

Ei, jos on uskomista viime syksyn merkittävimpään teologiseen kirjaan. Sen kirjoittaja on viime vuonna edesmennyt amerikkalainen **Marcus J. Borg**, joka tunnetaan akateemisissa ja kirkollisissa piireissä progressiivisen teologian vaikutusvaltaisimpana äänenä. *New York Times* sijoitti hänet sukupolvensa johtavien Jeesus-tutkijoiden joukkoon.

Hän arvelee, että usko löydetään vielä uudelleen. Mutta se edellyttää kir-

kolta halua ja kykyä uudistua uskon-tulkinnassaan. Hänen mielestään uusi tulkinta on jo nyt nähtävissä kaikkialla vanhojen kirkkojen piirissä.

Borgin kirjan nimi on *Kristinuskon sydän* ja se pohtii uudelleen löydettyä uskoa. Mikä on kristinuskon sydän? Mikä on kaikkein tärkeintä kristinuskossa ja kristittyinä elämisessä? Vanha tapa tulkita uskoa on vähitellen väistymässä ja uusi uskon tulkinta on hitaasti nousemassa tilalle.

Hän on sitä mieltä, että valistuksen ajoista lähtien kirkko on kaventanut uskomisen sisältöä. Siitä on tullut tiettyjen dogmien eli uskomusten totena pitämistä. Jos haluat pelastua, sinun on uskottava oikein. Jos uskot väärin, joudut kadotukseen.

Uskon ohentuminen vain oppilauseiksi avaa oven kahdelle ongelmalle. Toinen on se, että nykyajan ihminen ei ole enää taipuvainen uskomaan pappien ja kirkolliskokouksen laatiimiin uskonväittämiin. Jos kirkolliskokous sanoo, että homoja ei saa vihkiä, tavallinen ihminen ei usko sitä vain siksi, että se nyt on Suomen kirkolliskokouksen kanta.

He lukevat kasvatustieteilijöiden ja terapeuttien tutkimuksia. Ja ovat hiljaa eri mieltä kirkon kanssa – jos nyt edes jaksavat lukea kirkolliskokouksen kantoja. Ja etääntyvät pikkuhiljaa kirkosta.

Mutta on vielä suurempi ongelma.

Keskittyminen uskomiseen ja uskomuksiin muuttaa kristinuskon päänsiaksi. Uskosta tulee ensisijaisesti päänsisällä olevia uskomuksia. Pelastuakseen ihmisen täytyy uskoa ja pitää tote-

na tiettyjä kirkon esittämiä mielipiteitä.

Borg kuvaa kirjassaan uutta kristinuskon tulkintaa. Nousevan (emerging) tulkinnan mukaan on selvää, ettei usko oikeihin dogmeihin ketään pelasta taivaaseen, eikä auta myöskään tämän maailman paineissa. Se, mikä auttaa on luottamus Jumalaan. Täällä nyt ja kerran siellä.

Usko ei ole totena pitämistä vaan luottamusta.

Käsitys siitä, että kristillisyyden uskomista kristinuskoon, tai että usko tarkoittaa oikeita mielipiteitä on modernin ajan ilmiö, syntynyt muutaman viimeisen vuosisadan kuluessa.

Ennen modernia aikaa kristittyjen yleisin ajatus uskosta ei liittynyt pään vaan sydämen asioihin. Raamatussa ja kristillisessä traditiossa sydän on metafora, jolla viitataan ihmisen syväluottavuuteen. Se on ajattelua, tunnetta, tahdomista ja järkeä syvempi taso.

Borg sanoo sen hyvin: ”Sydän on syvemmällä kuin pää, syvemmällä kuin oma tietoisuutemme tai päässämme pyörivät ajatukset. Usko liittyy tähän itsen syvempään tasoon. Usko on sydämen tie, ei pään tie.”

Borg puhuu paradigman muutoksesta. Paradigmalla tarkoitetaan kokonaisvaltaista tapaa katsella asioita. Nyt elämme vanhan paradigman muutoksen aikaa. Näkökulma muuttuu. Muutos koskee kristinuskon kokonaisuuden ymmärtämistä.

Nouseva uusi tulkinta on kiinnostunut samoista asioista kuin vanha tulkinta

Jatkuu s. 8

Meri-Anna Hintsala:

”Tuomasmessu ottaa lähelle ja

antaa tilaa”

Pappi, tutkija ja viestinnän ammattilainen Meri-Anna Hintsala aloittaa tänä vuonna Tuomasyhteisön hallituksessa. Vanhoillislestadiolaisesta liikkeestä kotoisin oleva Hintsala rakastaa sekä vuosisataisia perinteitä että uudistuvaa kirkkoa.

MERI-ANNA HINTSALALLE vuosi 2017 tuo mukanaan muutoksia. Tässä kuussa hän jättää teologian väitöskirjansa esitarkastukseen, ja ensi kuussa aloittaa Vantaan seurakuntien viestintäpäällikkönä. Pastori ja tutkija on uutena jäsenenä mukana myös Tuomasyhteisön hallituksessa.

Hintsala muistaa hyvin ensikosketuksensa Tuomasyhteisöön.

– Ystävä pyysi minua mukaan kuoroprojektiin, jossa laulettiin Anna-Maija Rahtilan teksteihin tehtyä musiikkia. Minulla oli silloin juuri meneillään pappispohdinnat, joten suhde omaan herätysliiketaustaan, vanhoillislestadiolaisuuteen, oli kriisiytynyt. Kaipasin yhteisöä, jossa ei olisi vaatimuksia, mutta joka olisi mielekäs ja tasavertainen paikka olla. Tulin sitten imaisuksi Tuomasmessun touhuun, Hintsala kertoo.

Vuonna 2012 Meri-Anna Hintsala vihittiin papiksi, ja hänen ensimmäinen liturgiansa oli nimenomaan Tuomasmessussa.

– En unohda sitä koskaan! Tuomasyhteisö on lähelle ottava yhteisö. Vaikka liturgina tekisi viisitoista virhettä, kaikki vaan hymyilee. Muistan kysyneeni, teinkö oikein vai väärin jonkun asian, ja minulle sanottiin ettei sellaista olekaan.

TUOMASYHTEISÖSSÄ Hintsalaa puhuttelee lämpö ja se, että siellä saa olla omaehtoisesti mukana. Omaehtoisuus on hänelle luovuttamatonta.

– Minulle on monella tavalla tullut mitta täyteen uskonnollista yhteisöä, ja allergiaa yhteisöllisyyttä kohtaan on edelleen hiukan jäljellä. Ajattelen, että viime kädessä suhde Jumalaan ei tarvitse yhteisöä, vaan se on ihmisen ja Jumalan välinen asia. Riittävä yhteisöllisyys löytyy kasteesta, jossa ihminen on osa Kristuksen kirkkoa. Sen jälkeen jokainen olkoon yhteisöllinen ja sosiaalinen parhaaksi katsomallaan tavalla.

Hintsala huomauttaa, että ihmiset ovat kuitenkin vain ihmisiä eikä ihmisten ole aina helppoa olla armol-

isia toisiaan kohtaan.

– Mutta tietenkin, jos hengellisessä yhteisössä on sitä armollisuutta, niin sehän on suorastaan lahjaa!

Hintsalan mukaan hänen omassa Jumala-suhteessaan näkyy hänen oma historiansa, vanhoillislestadiolaiset vaikutteet. Niihin kuuluu esimerkiksi anteeksiantamuksen saarna, se että ihmisellä on aina lupa aloittaa puhtaalta pöydältä.

– Kun asiat selvitetään ihmisten kanssa, ne selvitetään myös Jumalan kanssa. Se on enemmän kuin vain puhetta! On asioita, joiden selvittäminen ei todellakaan ole helppoa, mutta siinä ideassa on jotain syvästi kristillistä.

Omassa perinteessään Hintsalaa puhuttelee myös voimakas mystiikka, vaikkapa vanhat Siionin laulut, joissa ihan tosissaan lauletaan verisestä ristin puusta. Usko on hänen mielestään lopulta mystiikkaa, se ei lepää sanojen eikä kokemustenkaan varassa vaan on jotain ihmisyyden tuolla puolen.

Meri-Anna Hintsala asuu Espoossa miehensä ja kolmen lapsensa kanssa. – Perhe oli mukana, kun olin viime viikon Ylläksellä tunturi-pappina, Oulusta syntyisin oleva Hintsala kertoo.

MONILLA TUOMASMESSUN kävijöillä on jokin suosikkiosuus liturgiassa, jokin itselle tärkein kohta. Meri-Anna Hintsalalle se on öljyllä voiteltu siunauksen yhteydessä rukousjakson aikana.

– Se, että samoilla sanoilla vuosisatojen aikana on siunattu ihminen, ja yhä siunataan Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Siinä toteutuu jokin ikaikainen kohtaaminen, joku tarttuu olkapäästä ja ihminen keventyy sen kosketuksen ja niiden sanojen myötä.

Tuomasmessussa Hintsala nauttii myös siitä, että paikalla on paljon ihmisiä.

Hänellä itsellään on 13 sisarusta, joten perheen kokoontumisissa on vilskettä ja vipinää: ovet käyvät, ihmisiä tulee ja menee, ja kaiken keskellä voi olla omalla tavallaan sosiaalinen.

– Voi olla ikään kuin yksin yhdessä. Siitä tunteesta tykkään Tuomasmessussakin.

Hintsala on pohtinut messua eri näkökulmista, joista yksi on messun pituus. Hän tunnustautuu lyhyen messun ystäväksi. Tuomasmessun kesto on hänen mielestään melko sopiva sunnuntai-iltaan, jolloin ei ole yleensä kiire mihinkään, mutta:

– Tärkeimmät asiat mahtuisivat

monessa messussa puoleen tuntiin. Mielipidepuhetta voisi olla vähemmän ja vuosisataista perinnettä enemmän. Tärkeimmät elementit liittyvät ihmisen kokonaisvaltaiseen ruumiilliseen olemiseen: ehtoollinen, siunaus ja öljyllä voiteltu, spontaani kuljeskelu... mistään sellaisesta en luopuisi.

RUUMIILLISUUS ON teemana myös Meri-Anna Hintsalan väitöskirjassa, joka käsittelee vanhoillislestadiolaisten verkkokeskusteluja esimerkiksi ehkäisystä ja homoseksuaalisuudesta. Hintsalan mukaan ruumiin merkitystä ei ole kunnolla nähty protestanttisessa teologiassa, ehkä siksi että ruumis on perinteisesti ollut ”se paha”.

– Ja kuitenkin ei ole sellaista teologiaa tai seurakuntaelämää, jolla ei olisi kytköstä ihmisten ruumiilliseen todellisuuteen. Esimerkiksi käy vaikkapa Lutherin irtautuminen luostarilaitoksesta ja avioliiton avaaminen pappeille, ja se on vain yksi monista.

Ruumiillisuuteen liittyy myös Hintsalan kiinnostus vaatteita ja käsitöitä kohtaan. Viime aikoina tuo kiinnostus on synnyttänyt, yhdessä muiden samanhenkisten kanssa, Pyhävaate-osuuskunnan. Osuuskunta ideoi, val-

mistaa ja tuottaa vaatteita ja esineitä, jotka ovat ”enemmän kuin tavaroita”, kuten Hintsala kuvailee. Haluttuja tuotteita ovat esimerkiksi papin asu, papintakki, joka sopii niin miehille kuin naisille samanlaisena, ja luterilainen rukousnauha, joka mukaillee luterilaisen messun kaavaa.

– Pyhävaate on innostava yhteisö, eräänlainen innovatiivinen laboratorio, jossa on 40 jäsentä: pappeja ja tekstiilialan ihmisiä, diakoneja, eri alojen ammattilaisia joita kiinnostaa käsityöläisyyden ja hengellisyyden kytkös. Keräämme ideoita verkossa ja toteutamme tuotteita niiden pohjalta, Hintsala kertoo innostuneena.

Hänen mielestään liturginen kuva-kieli Suomessa voisi olla nykyistä raikakaampaa ja uudistuvampaa.

– Teologina tiedän, että liturgisia värejä ei voi muuttaa, mutta niitä voi käyttää uusilla tavoilla. Käsityöläisyyttä ja teologiaa nivoessa olen saanut kokea, että on ihanaa, kun voi tehdä jotain uutta!

TEKSTI LAURA MÄKELÄ
KUVAT MARKKU PIHLAJA

takin. Näitä ovat kysymykset *Jumalasta, Raamatusta, Jeesuksesta, uskontunustuksista* ja itse *uskosta*. Mutta tässä reformaatioissa (uskonpuhdistuksissa) niitä katsellaan uudella tavalla.

Paradigman muuttuminen merkitsee kirkossa muutoksen ja konfliktin aikaa. Eipä siis ihme, että kirkon sisällä elämme erittäin repiviä aikoja. Konfliktissa ei ole kyse muutamasta kristillisen teologian tai käyttäytymisen yksityiskohdasta vaan kahdesta erilaisesta kokonaisvaltaisesta tavasta ymmärtää kristinuskon kokonaisuutta.

Olen itse hyvä esimerkki ihmisestä, joka on keskellä tätä myllerrystä. Suurin osa meistä keski-ikäisistä tai vanhemmista on kasvanut vanhan paradigman piirissä. Se on ollut yleisin kristinuskon muoto viimeisten vuosisatojen ajan. Nykyään siihen sitoutuvat fundamentalistit, kaikkein konservatiivisimmat evankelikaalit ja monet helluntailaiset.

Nouseva paradigma on hurrikannin tavoin kerännyt voimaansa sadan vuoden ajan. Viimeisen parinkymmenen vuoden aikana siitä on kehittynyt keskeinen ruohonjuuriliike keskiuoman protestanttisiin kirkkokuntiin kuuluvien maallikoiden ja papiston keskuudessa.

Borgin mukaan yksi keskeisistä kysymyksistä liittyy Raamattuun ja sen tulkitsemiseen.

Vanhan paradigman mukaan Raamattu on Jumalan enemmän tai vähemmän antama suoranainen, jumallainen ilmoitus maailmasta, sen synnystä ja Jumalan muuttumattomasta tahdosta.

Sen mukaan ihmisen on uskottava Raamattuun, joka on uskomisen keskeinen käsikirja. Siis karvoineen päivineen.

Marcus J. Borg –eturivin raamatuntutkija maailmassa – ei esitä näkökulmiaan vain oman teologiansa tuotteen vaan uuden, nousevan paradigman yhteisenä näkökulmana.

Hän kutsuu uutta tulkintaa *historialliseksi, metaforiseksi* ja *sakramentaaliseksi* raamatunäkemykseksi.

Historiallinen tarkoittaa, että Raamattu on kahden vanhan yhteisön, muinaisen Israelin ja varhaiskristillisen Jeesusliikkeen historiaa. ”Raamattua ei kirjoitettu meille tai meitä varten, vaan oman aikansa yhteisölle”, hän muistuttaa.

KRISTINUSKON SYDÄN – JEEBUS, RAAMATTU, JUMALA, USKO?

Keskusteluja Marcus J. Borgin kirjan pohjalta

Tiistai-iltaisin klo 18–19.30 Mikael Agricolan kirkon kahvilassa, Tehtaankatu 23.

14.3. Jeesus – Jumalan sydän

Piispan erityisavustaja, pastori ja kirjailija **Kaisa Kariranta** ja toimittaja, kustantaja **Tomas von Martens**

21.3. Raamattu – Tradition sydän

Piispa **Wille Riekkinen** ja pastori **Stina Huima**

28.3. Jumala – Totuudellisuuden sydän

Ekoteologi, TT **Pauliina Kainulainen** ja musiikkiteatterin johtaja, KTM **Tiina Kristoffersson**

4.4. Usko – Sydämen tie

Pastori, TT **Kari Kuula** ja opetusneuvos, rovasti **Kalevi Virtanen**

Teemat nousevat Marcus J. Borgin kirjasta Kristinuskon sydän. Illat alkavat lyhyellä alustuksella illan teemasta ja jatkuvat keskustelulla noin 45 min. Yleisökeskustelulle on myös varattu aikaa. Keskustelijat päättävät illan yhteenvedolla. Marcus J. Borgin kirjaa Kristinuskon sydän – Uudelleen löydetty usko on saatavana illoissa.

Yhteistyössä Agricola-opintokeskuksen kanssa

Tervetuloa!

Tuomasmessu

le”, hän muistuttaa.

Helppo siihen yhtyä. Mutta vielä kiinnostavampi kysymys on Borgin luonnehtima metaforinen raamatunäkemyks.

Nouseva paradigma ymmärtää Raamatun metaforisesti eli ”enemmän kuin kirjaimellisesti tai tosiasiallisesti”. Raamatun kertomusten historiallinen tosiasiallisuus ei kiinnosta kovin paljon, sillä paljon tärkeämpää on kertomusten merkitys.

Nousevaa paradigmaa ei vaivaa se, että kertomukset maailman luomisesta tai Jeesuksen syntymästä ovat enemmän metaforia kuin kirjaimellisesti tosia selostuksia tapahtuneista asioista. Pääpaino on kysymyksellä: mitä tämä kertomus haluaa sanoa? Mitä merki-

tystä sillä on minulle?

Itselleni uutta oli myös sakramenttaallinen raamatunäkemyks. Se tarkoittaa Raamatun kykyä välittää pyhyyttä. Sakramentti on näkyvä ja fyysinen armonväline, jonka kautta Henki tulee meille läsnä olevaksi. Kysymys on Hengen työvälineestä.

Uusi reformaatio pitää vanhan paradigman tavoin Raamattua pyhänä kirjana, mutta ei siksi, että se olisi jumallainen tuote. Pyhyys on sen vaikutuksessa, ei alkuperässä.

”Raamattuun ja kristilliseen traditioon ei ole tarkoitus uskoa, vaan niitä käytetään pyhyyttä välittävinä metaforina ja sakramenteina, välikappaleina joiden kautta Henki puhuu meille edelleen,” Borg sanoo.

Kiitos Esko!

Tiistaiamuna 3.1.2017 Tuomasmessun vahva vaikuttaja, professori Esko Koskenvesa (78) sai kutsun Jumalan majoihin – sinne missä ei ole kipua eikä kyynelitä vaan on loppumaton elämä.

Esko oli luova, valpas ja avara. Mutta ennen muuta hän oli verkostoitumisen velho. Hän toimi taustavaikuttajana uskomattoman laajasti kirkollisella kentällä. Käytännöllisen teologian professorina hänen intohimonsa oli diakoniatyö.

Esko oli mukana messun kehittämisessä lähes Tuomasmessun alusta alkaen. Hallituksen jäsenenä hän toimi 1990-luvulla. Se oli aikaa, jolloin Tuomasysteisi otti varovaisia askeleita diakoniatyön suuntaan. Suomessa elettiin lamanjälkeistä aikaa. Monilla oli loppukuusta vaikeuksia perusravinnon saamisessa.

Saimme hyvältä kuulostavan idean. Perustetaan kryptaan messun yhteydessä toimiva ruokatarvikkeiden jakelupiste. Se sai nimekseen Tuomasmessun Ruokakaappi.

Rakensimme kryptan takaosaan mahtavat hyllyköt ja kerjäsimme niihin ruokatarvikkeita, kahvia, pastaa, leipää. Idea oli, ettei kenenkään tarvinnut anoa mitään. Sieltä sai kuka vaan käydä vähin äänin ottamassa sen mitä tarvitsi.

Ruokakaappi osoittautui menestykseksi. Alussa. Mutta kehitys johti nopeasti siihen, että kryptaan suunnisti suuri joukko asunnottomia ja muuta kadun kansaa. Osa heistä käyttäytyi niin aggressiivisesti, että Tuomasmessun hallitukseen alkoi tulla kirjeitä tavallisilta tuomasmessulaisilta. ”Perheeni ei uskalla enää tulla messuun.” ”Lapset pelkäävät kiroilevia humalai-

sia.” Ja niin edelleen.

Jouduimme pitkin hampain luopumaan hyvästä ideasta.

Diakonian experttinä Esko seuraili prosessia myhäillen. ”Aina on hyvä kokeilla uusia muotoja, mutta hyvätekemiseen tarvitaan yleensä sitä varten toimiva organisaatio.”

Jonkin aikaa sen jälkeen hän ehdotti Tuomasmessun hallituksessa uutta, mutta vähän toisenlaista ideaa.

Hän oli vuosia toiminut Helsingin Kaupunkilähettyksen hallituksessa. Hän tiesi, että järjestön johdossa oli tulossa sukupolven vaihdos.

Esko ehdotti, että kansanliikkeenä syntynyt Tuomasmessu tulisi osaksi tätä diakoniajärjestöä. ”Siellä tarvitaan nyt kansalaistoiminnan elvyttämistä”.

Tuomaitten hallitus oli innoissaan. ”Tässä olemme Herra, lähetä Olli Valtonen”.

Niin minusta tuli nykyisen HelsinkiMission toiminnanjohtaja. Ja nopeasti HelsinkiMissio ja Tuomasmessu tekivät sopimuksen verkostoitumisesta.

Sen jälkeen Tuomasmessun aktivistit muodostivat dynaamisen osan kehittyvää HelsinkiMission vapaaehtoistyötä. HelsinkiMissio sai lentävän lähdön kansalaistoiminnalleen ja Tuomasmessu sai aktiivisen yhteistyökumppanin köyhien, ennen kaikkea yksinäisten ja unohdettujen parissa tehtävään työhön.

Ei Jumalaa voi palvella vain kumartamalla päänsä sunnuntai-illan messussa Luojan edessä. Häntä tulee palvella myös viikolla arjen keskellä.

Kiitos Esko panoksestasi tässä ja niin monessa muussa. Loistakoon sinulle ikuinen valo.

OLLI VALTONEN

Avoim messukokous

joka kuun toinen tiistai Agricolan kahvilassa. Seuraa tietoja tuomasmessu.fi sivuilla ja tule mukaan vaikuttamaan.

Soppasunnuntai ja messujatkotiimit

kaipaavat tekijöitä. Ilmoittaudu nettisivuilla, facebookissa tai messussa tehtäviin ja tekemään yhdessä.

Kevätretti 5-9.5.17

Heponiemen hiljaisuuden keskuksessa Karjalohjalla Ohjaajina joogaohjaaja, pastori **Heli Harjunpää, Pirjo Kantala ja Inna Vintturi** Lisää tietoa tuomasmessu.fi

LÄHDE KIINAAN 9-20.6.2017!

Kutsumme Sinut ainutlaatuiselle matkalle tutustumaan maailman nopeimmin kasvavaan kirkkoon Kiinan Yunnanin maakunnassa ja pääkaupungissa Beijingissä.

Matkanjohtajina prof. **Miikka Ruokanen** ja past. **Mark Saba**. Lisätiedot ja ilmoittautuminen: <http://www.monsuuni.fi>

Teemana Isä meidän –rukous piispa Eero Huovisen johdatuksella

Päivittäisillä luennoilla Eero-piispa johdattelee Isä meidän rukouksen äärelle.

Patmoksen asiantuntijaopas opetusneuvos, rovasti **Kalevi Virtasen** johdatuksella tutustumme saareen ja sen pyhiinvaelluskohteisiin. Kreikan asiantuntijaoppaana **Pirjo Fragkopoulou**. Matkanjohtajana tuomasoppi **Pirjo Kantala**.

Museoneuvos **Anja-Tuulikki Huovinen** puhuu idän ja lännen kirkkotaiteen eroista.

Uuden testamentin kirjoihin kuuluva Johanneksen Ilmestys syntyi Patmoksen saarella ensimmäisen kristillisen vuosisadan lopulla. Saaren maisemaa hallitsee tuhat vuotta sitten rakennettu munkkiluostari. Patmos on pyhä saari, jolle joka päivä saapuu uusia pyhiinvaeltajia ja vierailijoita.

Patmoksella ei ole omaa lentokenttää ja autojakin varsin vähän. Kauneutta ja rauhaa etsivälle matkailijalle se on toiveiden täyttymys.

Patmoksella voi uida, kävellä, rauhoittua, katsella merta. Kesä-syyskuussa aurinko paistaa jokaisena päivänä pilvettömältä taivaalta.

PERHEHOTELLI JOANNA

Asumme Grioksen kylässä noin kahden kilometrin päässä Skalan satamakaupungista hotelli Joannassa, jonka omistaa ja jota hoitaa Bourniksen perhe. Hotelli on hiljainen, eikä lähellä ole melunlähteitä. Lähimmät uimarannat ja tavernat ovat 150 metrin päässä. Erinomaiset kävelymahdollisuudet.

MATKAN HINTA

1385 E / henkilö jaetussa 2 hengen huoneessa

+195 E yhden hengen huoneen lisä

Matkan hintaan sisältyy:

- Menopaluu tilauslennot Finnmatkoilla Helsinki – Samos-Helsinki TUIfly Nordic-lentoyhtiöllä, sis. aterian ja matkalaukun kuljetuksen
- 7 yöpymistä kahden hengen huoneessa aamiaisella standard-huoneessa
- 2 illallista
- Kaikki ohjelman mukaiset bussi- ja laivakuljetukset sekä pääsyliput

Vastuullinen matkanjärjestäjä on

EL-VE Tours

Kyselyt ja varaukset :

Info@elvetours.gr

Myös Pirjo Kantala pirjo.kantala@tuomasmessu.fi 0405111989

Muistathan mainita erityisruokavaliosi jo varauksen yhteydessä!

Jäikö jotain näkemättä? Laajenna näkökulmaasi

Kesällä 2017 pohditaan **Olli** ja **Leila Valtosen** johdolla, miksi niin helposti rajaamme huomiokykyämme.

Teemaan johdattaa Markku Enwallin aforismi:

”Niska on sitä varten annettu, että sillä voi kääntää päätään.”

Enneagrammin pohjalta esitellään yhdeksän erilaista puolustusmekanismia eli defensssia, jotka estävät näkökulmien avartumista.

Seminaari pidetään Italiassa, ikaikaisen Assisin keskustassa sijaitsevassa luostarissa. Viihtymistä lisää se, että luostari on ilmastoitu.

Enneagrammi on itsetuntemuksen väline. Kurssi alkaa enneagrammin yleisesittelyllä, eli aihepiirin ennakkotuntemusta ei tarvita. Kurssilla on luentoja, keskusteluita ja paneelihaastatteluita. Ollin ja Leilan lisäksi kouluttajana on **Laura Valtonen**.

Ohjelmaan kuuluu myös yhteisiä illanviettoja luostarin puutarhassa, josta avautuu näkymä alas laaksoon. Seminaariosuus päättyy lauantaina 8.7. aamupäivällä.

Kurssipäivinä tutustumisretkiä Franciscus Assisilaisen kotikaupunkiin **Pirjo Kantalan** opastuksella. Kurssin musiikista vastaavat **Inna** ja **Juha Vintturi**. **Heli Harjunpää** ohjaa halukkaiden joogahetkiä aamun viileydessä.

Helpoimmin pääset perille Helsinki Mission valmismatkalla 3.-8.7.

Hinta 1698 € sisältää lennot, tutustumisen Roomaan lounaineen sekä 4.7. puolipäiväretken Spelloon. Luonnollisesti myös kurssimaksu ja täyshotto sisältyvät pakettiin.

Omatoinimattalaisille tarjoamme seminaarin hintaan 895 €/2 hh. Hinta sisältää täysihoiton ja majoituksen 4.-8.7. luostarissa sekä opastetut päiväretket seminaarin aikana.

Lisämaksusta 1 hengen huone 150€/hlö.

Vastuullinen matkanjärjestäjä on Lomalinja Oy

Matkavaraukset ja tiedustelut:

Anu Piironen, anu.piironen@lomalinja.fi, puh 010 289 8110.

Tiedustelut myös Pirjo Kantala puh 040 5111989 tai

pirjo.kantala@helsinkimissio.fi

Usko tai älä -ryhmä keskiviikkoisin alkaen 1.2.

klo 17-18:30 Tuomastoimistolla, Agricolan kirkolla, Tehtaankatu 23.

Ryhmä kokoontuu joka toinen viikko ke 24.5. asti.

Ryhmässä pohditaan uskon ja elämään liittyviä kysymyksiä ja keskustellaan paljon. Ohjaajina **Minna Hietala** ja **Jörgen Eriksson**.

Ilmoittautuminen toimisto@tuomasmessu.fi 29.1. mennessä.

Rukous- ja ehtoollisavustajakoulutus

Uusien valkopukuisten koulutus alkaa tänä keväänä.

Koulutuksessa käsitellään sielunhoidon teoriaa ja käytäntöä, ihmisten kohtaamista, kuolemaa, surua ja iloa. Koulutuksesta vastaa tuomasoppi **Pirjo Kantala** ja kouluttajina toimivat Tuomasyhteisön vanhemmistoon kuuluvat teologit ja psykologit. Lähetä vapaamuotoinen hakemus 28.2.2017 mennessä Pirjolle, pirjo.kantala@tuomasmessu.fi. Voit myös tiedustella koulutuksesta Pirjolta 040 511 1989.

Ehtookellot tuomaitten tapaan

Kallion kirkossa klo 17-18 lauantaina
21.1., 18.2., 1.4. ja 6.5.2017

Hämärässä kirkkosalissa soi lempeä meditatiivinen laulu, huilu ja sello. Voit sytyttää tuohuksen ja vastaanottaa siunauksen, polvistua parantumisen kehään. Kauniit laulut, Raamatun tekstit ja lyhyt puhe johdattelevat pyhän teemaan. Vietämme yhdessä ehtoollista ja päättämme pienimuotoisen retriittimme ehtookellojen soudessa kello 18.

Ehtookelloissa laulamme lauluja Iona-yhteisöstä. Kuoro Inna ja Juha Vintturin johdolla.
Liturgina Pirjo Kantala ym.

Tuomasmessu yhteistyössä Kallion seurakunnan kanssa

Tuomastoimistoon uusi toimistosihteeri

Taloushallinnon merkonomi **Mira-Maria Lanu** aloitti 10.1. toimistosihteerinä. Hän auttaa mielusti vapaaehtoisia pienimmissäkin pulmissa ja hoitaa yhdistyksen kirjanpitoa, jäsenmaksuja, nettisivuja ja muita moninaisia asioita. Mira-Marian tavoittaa parhaiten sähköpostilla toimisto@tuomasmessu.fi tai numerosta 050 331 1634. Mira-Maria on intohimoinen koirien ystävä ja hän toivottaa myös nelijalkaiset ystävät tervetulleiksi moikkaamaan toimistolle.

Tullessasi käymään toimistolla, on hyvä aina puhelimitse varmistaa, että joko Mira-Maria tai Pirjo on paikalla. Varsinaisia toimiston aukioloaikoja ei ole, mutta varmimmin meidät tavoittaa toimistolta tiistaina ja keskiviikkona.

Taizé-levy tulossa!

Veli Rogerin mukaan sydämen hyvyys ja yksinkertaisuus ovat kaikkein keskeisimpiä asioita Taizé-yhteisössä. ”Luota Jumalaan, pois pelko jää. Hän rauhallaan sinut varjelee...”

Tuomasmessun Tuohus-kuoro äänitti YLE:n studiolla Taizé-lauluja suomeksi vuonna 2015. Äänitys onnistui hyvin ja lopputulos on kaunis ja lämmin. Laulut ovatkin soineet usein radion hartausohjelmissa.

Moni kuulija ympäri Suomen on kysynyt, saisiko levyä ostaa. YLE:n kantaneuvoja ei valitettavasti voi tehdä levyä. Niinpä päätimme laulaa Taizé-lauluja CD-levylle kevään 2017 aikana. Aiemmin Taizé-lauluja on levyttänyt suomeksi vain Kirkkonummen Kamarikuoro 1995.

Lauluja värittävät Taizé-tyyliin ainakin kitara, huilu, sello, oboe, klarinetti ja trumpetti. Joissakin lauluissa mukana on myös laulusolisti. Käännämme levyä varten uusia laulusooloja, joita voi jatkossa käyttää toki muuallakin.

Alamme äänittää lauluja tammikuun lopussa. Levyn olisi tarkoitus valmistua maaliskuun loppuun mennessä, paastonaikana, ennen pääsiäisen juhlaa. Lupaamme tehdä parhaamme ja uskomme, että levystä tulee hyvä!

Olisiko Sinun mahdollista auttaa projektiamme tilaamalla ja maksamalla levyä ennakoon? Ennakkomyynti on meille tärkeää levyn rahoittamiseksi. Onnistunut lopputulos vaatii hyvät soittajat, hyvän äänittäjän, hyvät laitteet sekä useita miksaus- ja editointipäiviä. Kuluja syntyy myös levyn kannen tekemisestä, painamisesta sekä tallennuskorvauksesta.

Levyn hinta on 20 euroa + postikulut. Toimitamme levyt antamaasi osoitteeseen ensi tilassa niiden valmistuttua. Levyä voit ostaa myös Tuomasmessujen yhteydessä.

Levyn tilausohje:

1. Maksa haluamasi levymäärä + postituskulut tilille FI08 1470 3000 2069 98 (City-yhteisöjen tuki), viite 50924

Postikulut:

1 levy: 2 euroa
2-3 levyä: 3 euroa
4-6 levyä: 5 euroa
7-10 levyä: 7 euroa
Yli 11 levyä: 10 euroa

2. Lähetä sähköposti Tuomasmessun toimistoon: **taize@tuomasmessu.fi**. Kirjoita sähköpostiin nimesi, osoitteesi sekä tilaamiesi levyjen kappalemäärä.

Seuraa levyn teon etenemistä Tuomasmessun nettisivuilta www.tuomasmessu.fi ja Facebookista! Viestiä saa levittää!

Lauluterveisin projektin tuottajat **Inna** ja **Juha Vintturi**

Tukea Tuomasmessun nettisivujen päivitykseen

Tuomasmessun nettisivuilla käy kuukaudessa noin 6000 vierailijaa. Suurin osa kävijöistä tutkii viikonloppuna Tuomasmessun sisältöä tai katsoo Tuomasmessua netistä. Myös nettialttarille jätetään noin 2000 rukouspyyntöä vuodessa.

Viime syksynä nettisivut kaatui-
vat kaksi kertaa juuri viikonloppu-
na. Tietoa ei silloin saanut hakema-
lakaan. Tämä herätti meidät mietti-
mään uudistusta, jotta nettisivujen
toimivuus saadaan teknisesti var-
mistettua nykyaikaiselle 24/7 - ta-
solle.

Tuomasmessu.fi -sivuston merki-
tys tiedonvälittäjänä kasvaa entises-
tään tänä vuonna, kun tähän saakkai
viikottain ilmestynyt Kirkko ja Kau-
punki -lehti alkaa ilmestyä vain joka
toinen viikko. Tuomasmessun leh-
ti-ilmoitukset harvenevat saamaan
tahtiin.

Nettisivujen tekninen uudistus teh-
dään pakon sanelemana, jotta pys-
tymme varmistamaan katkeamat-
toman palvelutason teille messuvie-
raille.

Pystytkö sinä osallistumaan sivujen
uudistamiskustannuksiin? Uudistus
maksaa kaiken kaikkiaan useam-
pia tuhansia euroja. Olemme iloisia
pienestäkin tuesta. Käytä alla olevaa
pankki siirtoa ja viitettä, niin tukesi

kohdistuu juuri oikeaan osoitteeseen.
Kiitos lahjastasi!

PIRJO KANTALA
tuomasappi

TILISIRTO GIRERING	Saajan tilinumero Mottagarens kontonummer	IBAN FI97 5541 2820 0124 26	BIC/SWIFT OKOYFIHH
	Saaja Mottagare	Tuomasysteisö ry	Kyllä, haluan tukea Tuomasmessua
	Maksaja Betalar		☐ 100 € ☐ 50 € ☐ 20 € ☐ Vapaa lahjoitukseni _____ €
	Allekirjoitus Underskrift		Kiitos lahjastasi! Viitenro Ref.nr 5010 04165
	Tiliä nro Från konto nr		Eräpäivä För dag Euro

Maksu välitetään saajalle maksujenvälityksen
ehtojen mukaisesti ja vain maksajan
ilmoittaman tilinumeron perusteella.
Betalingen förmedlas till mottagaren enligt
viikkoren för betalningsförmedling och
endast till det kontonummer som betalaren angivit.

Itella Green

Tulevat Tuomasmessut

joka sunnuntai klo 18

Mikael Agricolan kirkko, Tehtaankatu 23

22.1.2017 Saarnaa TT, Paavali-tutkija **Kari Kuula**, liturgina **Karoliina Vidgren**. Messun juontavat **Riitta Silvennoinen** ja **Jaana Mäkinen**. Musiikissa **Mikko Helenius** yhteineen ja Tuohus-kuoro **Juha Vintturin** johdolla.

29.1. Saarnaa kirkkoherra **Päivi Linnoinen**, liturgina **Visa Viljamaa**. Messun juontavat **Ari-Pekka Mustonen** ja **Jaana Theman**. Musiikissa **Inna Vintturi** ja ”Harjunpää ja hyvät ystävät” sekä Tuomaskuoro **Maija Sihvolan** johdolla.

5.2. Saarnaa piispainkokouksen sihteeri, TT **Jyri Komulainen**. Messun juontavat **Ilari Rantakari** ja **Hanna-Leena Nuutinen**. Musiikissa **Mikko Helenius** yhteineen, Tuomaskuoroa johtaa **Inna Vintturi**. Messu liittyy Uskontojen yhteisymmärrysviikkoon.

12.2. Saarnaa kirkkoherra **Teemu Laajasalo**, liturgina **Pirjo Kantala**. Messun juontavat **Jörgen Eriksson** ja **Anne Pönni**.

19.2. Saarnaa piispan erityisavustaja, pastori **Kaisa Kariranta**. Messun juontavat **Maija Korhonen** ja **Anna Rautalinko**. Musiikissa **Enne Purovaara** sekä **Maija Sihvola** ja yhtye.

28.2. Saarnaa terapeutti, kirjailija **Tommy Hellsten**. Messun juontavat **Pekka Korhonen** ja **Minna Hietala**. Musiikissa **Ville Myllykoski** yhteineen, Tuomaskuoro **Inna Vintturin** johdolla.

5.3. Saarnaa psykologi, kirjailija ja kolumnisti **Maaret Kallio**. Liturgina **Antti Siukonen**. Messun juontavat **Karoliina Malmelin** ja **Mikko Paloniitty**. Musiikissa **Tuuli Malve** yhteineen ja Tuomaskuoro **Inna Vintturin** johdolla.

12.3. Saarnaa toiminnanjohtaja **Olli Valtonen**, liturgina **Sari Vapaavuori**. Messun juontavat **Kristiina Backberg** ja **Marja Jussila**. Musiikissa **Inna Vintturi** ja Peripherals-lauluyhtye.

19.3. Saarnaa dominikaani-isä **Antoine Lévy**. Messun juontavat **Uwe** ja **Leena Preusker**. Musiikissa **Anna Kiiski** ja yhtye sekä **Juha Vintturi** ja kumppanit.

Tervetuloa!

Miten uskon juuri kantaa ihmistä – juuri nyt?

Juuri nyt tarjoaa 365 lyhyttä kirjoitusta elämästä ja kuolemasta, ilosta ja surusta, huolesta ja vapaudesta. Tekstien takana on kaiken olemisen juuri, josta kasvaa luottamus elämään. Kirja havahduttaa uusiin oivalluksiin. Ikiaikainen laajenee yhä syveneviin merkityksiin.

PIRJO KANTALA - KAISA RAITTILA - OLLI VALTONEN
Juuri nyt
365 havahtumista

Teos on syntynyt tuomaspappi Pirjo Kantalan, kirjailija Kaisa Raittilan ja Helsinki-Mission toiminnanjohtajan Olli Valtosen yhteistyönä. Tekstit seuraavat väljästi vuodenaikojen ja kirkkovuoden kiertoa.

ISBN 9789522884831
Hinta 31,90 €
Tarjous 25,52 €
(+ postikulut 4 €)

Tilaukset
p. (09) 68774530
tilaukset@kirjapaja.fi
www.kirjapaja.fi

Tilattessasi mainitse
tarjouskoodi: JUURIN

